

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
**«ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
НАУКИ НОВОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ»**
(21-22 квітня 2017 року)

Частина II

Ужгород
2017

УДК 001.8"20"(063)
ББК 72я43
I - 66

Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття. Матеріали
I - 66 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород,
21-22 квітня 2017 року). – У 3-х частинах. – Херсон : Видавничий дім
«Гельветика», 2017. – Ч. 2. – 156 с.
ISBN 978-966-916-278-6

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття». Розглядаються загальні питання історичних, медичних, політичних, сільськогосподарських, технічних наук, культурології, національної безпеки та інші.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, а також для широкого кола читачів.

УДК 001.8"20"(063)
ББК 72я43

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Іванов В.О. РАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ 1945-1991 РР. «ЗИМОВОЇ ВІЙНИ» 1939-1940 РР.	7
Ковальська Г.Б. ПОСТАЧАННЯ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВСЕРОСІЙСЬКОГО ЗЕМСЬКОГО СОЮЗУ МЕДИЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ, ПРЕДМЕТАМИ ТА ОБЛАДНЕННЯМ У ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	9
Михтуненко В.В. ПАВЛО МИКОЛАЙОВИЧ МІЛЮКОВ ОЧИМА ОПОНЕНТІВ (НА ОСНОВІ РОБОТИ МОНАРХІСТА І.Я. ГУРЛЯНДА «ПРАВДА ПРО КАДЕТІВ»).....	12
Нагнибіда О.О. ПРОБЛЕМА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ ІРЛАНДІЇ В ДИСКУСІЇ ЩОДО ВСТУПУ КРАЇНИ ДО ЄС (1961-1967 РР.)	15
Песоцький М.М. МАКЕДОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. ПРАВО НА САМОВИЗНАЧЕННЯ	18
Пилипенко Л.Л. ІСТОРІОГРАФІЯ МІЖНАРОДНИХ ВЗАЄМИН УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ	21
Старжець В.І. СТАНОВИЩЕ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД (1944-1953 РР.)	23
Токаленко П.О., Заднепрятний С.С. АЛКОГОЛЬНА ПОЛІТИКА УРЯДУ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В РОКИ ПЕРШОЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ	27
Чередніченко О.В. МІСЬКИЙ МУР У ПРОСТОРІ АНГЛІЙСЬКОГО ПІЗНЬОСЕРЕДНЬОВІЧНОГО МІСТА.....	30

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Братусь І.В., Война А.О. ФУНКЦІЇ ІЛЮСТРАЦІЙ У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ	32
Горохолинская А.Н. К ВОПРОСУ О СЕМАНТИКЕ ИЗОБРАЖЕНИЯ ЖИВОТНЫХ НА ПРАВОСЛАВНЫХ ИКОНАХ	35
Косюкова В.В. ХУДОЖНІ НАДГРОБКИ ХАРКОВА. МАТЕРІАЛИ ДО ВИВЧЕННЯ МЕМОРІАЛЬНОЇ ПЛАСТИКИ ХАРКОВА.....	39
Крут В.В., Покулита І.К. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ.....	41
Панасенко Е.А. О ПРОБЛЕМЕ ЯЗЫКОВ В ПРОЦЕССЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	43

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Братусь І.В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
Інститут мистецтв
Київський університет імені Бориса Грінченка*

Война А.О.

*студент,
Київський університет імені Бориса Грінченка*

ФУНКЦІЇ ІЛЮСТРАЦІЙ У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Ілюстрація є дуже важливою складовою дитячої книги. Саме через образи діти вивчають і пізнають світ навколо себе. Дитяча книга потребує багато зображень, для того щоб дитина могла добре зрозуміти зміст книги. Іноді обсяг ілюстрацій в книзі значно перевищує обсяг тексту. Діти реагують на малюнки в книзі більше, ніж слова. Вони краще пам'ятають розповідь з використанням ілюстрацій, ніж коли просто вживається багато слів.

На сьогодні існують теоретичні спроби досліджень окремих аспектів ілюстрації в дитячій літературі, як-от: їх роль у виховному процесі, когнітивний та естетичний вплив, патріотичне виховання дітей тощо. Особливий інтерес для цілей нашого дослідження становить трактування різних аспектів ілюстрації, що містяться в літературі з педагогіки. Це роботи А.І. Васильєва, А.Г. Деріновської, Л.В. Занкова, А.П. Ланга, Е.Г. Мінгазова та ін. Важливе значення мають положення, сформульовані в літературі по психології, про взаємозв'язок ілюстрації з основними психічними процесами: відчуттями і сприйняттям (зоровим), увагою, мисленням, пам'яттю, емоціями – праці Б.Г. Ананьєва, Л.М. Веккера, Е.А. Громової, А.Н. Леонтьєва, Л.А. Матвєєвої [8]. У нашому дослідженні ми зробимо спробу синтезувати існуючі погляди на функції дитячої ілюстрації, з тим, щоби довести її поліфункціональність.

Якісна дитяча ілюстрація є потужним засобом розумового та морального розвитку дитини. Сьогодні, коли в суспільстві наявна духовна криза, вивчення виховного та розвиваючого потенціалу високохудожніх ілюстрацій для дітей залишається актуальним питанням [1; 4; 7].

Експлікативна функція. Ілюстрація як художній засіб виконує експлікативну функцію, допомагає повніше сприймати літературний образ, розкривати літературний твір. Художник-дизайнер є співавтором письменника у дитячій книзі, він не просто ілюструє літературний твір, але дає пояснення, виражає через малюнок своє бачення подій, інтерпретує яскраві та неповторні образи. Тому першочерговим завданням ілюстратора є навчитися наочно, виразно, доступно та емоційно передати ідею твору. При цьому необхідно зважати на вікові особливості сприйняття дитиною адресатом змісту тексту та

ілюстрацій. Наприклад, головним у розумінні змісту дії на малюнку для дітей 3-4 років є предмет, з яким людина здійснює дію, а для дітей 5-7 років – поза людини та різноманітні композиційні прийоми передачі руху. Предмети, перспективно зменшені на малюнку, молодші дошкільнята сприймають як в дійсності, і лише в 5-6 років починають розуміти зменшення предметів на відстані [6].

Щоб художній образ був зрозумілий та цікавий для дитини, художник підбирає відповідні засоби виразності, що характеризують персонаж, – малюнок, колір, композицію, своєрідне використання яких визначає індивідуальну творчу манеру художника. У зв'язку з цими особливостями потрібне створення зрозумілих, доступних і в той самий час високохудожніх графічних образів. Такі твори книжкової графіки створені В.М. Конашевичем, В.В. Лебедєвим, А.Ф. Пахомовим, Є.І. Чарушиним, Ю.А. Васнецовим, Н. Анікіною, Е. Бесков, Б. Поттер, А.Джерам та ін.

Пізнавальна функція. Ілюстрація покликана розширювати і збагачувати уявлення дитини про навколишній світ, тобто виконувати пізнавальну функцію. Малюнки у дитячій книзі образно розповідають про феномени і явища навколишнього світу, формують перші уявлення про життя на нашій планеті [7, с. 25]. Наприклад, у своїх ілюстраціях шведська художниця Ельза Бесков вміла образно познайомити дітей з природою та її мешканцями. Героями казок та ілюстрацій Бесков ставали рослини, що росли в саду і в полі, лісові звірі, комахи і навіть гриби! Серед вітчизняних художників ілюстраторів, відзначимо творчість Євгена Чарушина, який створив цілий світ дивовижних тварин та рослин. Малюнки Чарушина завжди емоційно, графічно виразні; вони органічно пов'язані зі змістом творів і складають з ними одне ціле. Усі книги художника нерозривно пов'язані з рідною природою. Виховна функція ілюстрацій. Якісна дитяча ілюстрація є потужним засобом формування доброго характеру дитини, розвитку гарних якостей її характеру. Ця виховна функція є особливо актуальною сьогодні, коли в суспільстві розмиті уявлення про цінності, а наше суспільство знаходиться в стану пошуку духовних орієнтирів [1; 3; 5].

Переконливий образ, створений художником дитячої літератури, здатний викликати відгук в душі у дитини, збагатити світ її емоцій і почуттів, розширити уявлення про людські переживання, посприяти вихованню патріотизму, сформувати поважне ставлення до природи. Так, наприклад, ілюстрації А. Савченко, О. Горбушина, Л. Карпенко, Н. Князькової, Н. Анікіної, доброзичливі герої яких виховують у дітях сердечність та добре ставлення до тварин – вирішують гуманну задачу. Ілюстрації американської художниці Ненсі Форрест до серії книжок Ейтана Боритцера на теми краси, любові та дружби тощо спонукають дитину замислитися над питаннями екзистенційного характеру, як-от, що таке краса, любов, дружба, правильна поведінка, хто такий Бог. Такі ілюстрації створені для медитативного споглядання дитиною, для заглиблення у світ своєї душі, для пошуку відповідей на головні питання. Бельгійський художник – ілюстратор Марсель Марльєр створив понад серія книг про веселу і працелюбну дівчинку на ім'я Мартіна та її друзів. Ілюстрації

художника пронизані любов'ю і глибоким позитивним ставленням до чудового періоду життя людини – дитинства.

Естетична функція. Естетичний розвиток підростаючого покоління є одним із важливих завдань, що стоять перед ілюстраторами дитячих книжок. Починаючи від обкладинки і завершуючи останнім малюнком і буквицею, художник покликаний чинити емоційний вплив на читача. Чим досконалішою є майстерність художника, чим більше щирого сердечного натхнення він вкладає в свої працю, тим більший позитивний вплив матимуть ілюстрації на адресата. Художньо виконана ілюстрація впливає на дитину естетично, допомагає їй розвинути гарний художній смак. Оскільки сприйняття дитини характеризується образністю, естетичний вплив книги на дитину буде тим більш вагомий, чим більше образності несе ілюстрація та елементи її оформлення. Якщо ілюстратору вдалося зробити ілюстрації в метафоричному ключі, з вигадкою і гумором, обрати гармонійні поєднання кольорів, то вони, беззаперечно, будуть формувати високий естетичний смак у дитини. Яскрава, образна, неповторна книга необхідна дитині; завдання художника полягає у тому, щоб дати їй таку книгу. Саме така книга буде запорукою того, що дитина полюбить книгу. Ілюстрації в дитячій літературі можуть існувати у різних стилях. Вони можуть бути реалістичними і абстрактними, чорно-білими та кольоровими. Головне, щоб малюнок був виразний і сприяв формуванню в адресата позитивних емоцій. Як казав художник-казкар Володимир Конашевич, «... у мистецтві усе (або майже все можливо), якщо це зроблено талановито, і нічого не можна, якщо це зроблено бездарно [7, с. 225].

Емоційна функція. Сприйняття дитиною ілюстрацій є глибоко емоційним. Часто дитина, особливо в ранньому дошкільному віці, сприймає намальованого героя як живого, прагне подружитися з ним. Дитина може розмовляти з намальованим персонажем, погладити героя, притулитися до нього щічкою. Намальований улюблений герой може викликати у дитини цілу палітру почуттів, як-от: радість, захоплення, ніжність, натхненність тощо. Прикладами таких емоційно забарвлених ілюстрацій є образи створені К. Бабок, Н. Анікіною, В. Гапчинською, М. Дунаєвою, А. Джерам. Англійська художниця Аніта Джерам створила дивовижний світ казки «Знаєш як я тебе люблю», герої якої, два зайчика, є улюбленцями малюків усього світу. Стиль художниці є підкреслено емоційним, ніжним, радісним. За допомогою палітри виразних засобів ілюстратор здатен передати певний настрій, відтворити характери героїв (добрий, життєрадісний, сумний тощо).

Узагальнюючи зміст доповіді, робимо наступні висновки:

1. Ілюстрація є художнім засобом, що допомагає повніше сприймати літературний образ, завдяки вмінню художника наочно, виразно, доступно та емоційно передати ідею твору.

2. Книжкова ілюстрація допомагає дитині в пізнанні світу, освоєнні моральних цінностей, естетичних ідеалів, поглиблює сприйняття літературного твору.

3. Принципи оформлення та ілюстрування книг в першу чергу обумовлені віковими особливостями дитячого сприйняття. Для кожного з вікових етапів,

які проходить у своєму розвитку дитина, характерні певні особливості засвоєння інформації, які суттєво впливають на якість ілюстрацій, рішення шрифтових композицій і т.д.

4. Основними функціями книжкової ілюстрації є: експлікативна, когнітивна, виховна, емоційна, естетична. Книга – особливий світ, в якому художня ілюстрація і літературний текст функціонують в єдиному комплексі, допомагають дитині сприйняти книгу як багатоплановий твір мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Антонова С. Книга для детей: вопросы типологии и издания / С. Антонова. – М. : Мир книги, 1995. – 96 с.
2. Вернигора Н. М. Література для дітей у ХХ столітті: жанрово-тематичний аспект / Н. М. Вернигора // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2004. – Т. 4. – С. 87-94.
3. Городенко Г. Г. Иллюстрация. Плакат. Лекции для студ. высш. уч. зав. / Г. Г. Городенко. – М., 1981. – 47 с.
4. Огар Е. І. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. – Львів : Аз-Арт, 2002. – 158 с.
5. Особливості оформлення дитячої літератури [Електронний ресурс] // Цікаві факти про книжки. – Текст. і граф. дані. – 2014. – Режим доступу : <http://knig.org.ua/osoblyvosti-oformlennya> (дата звернення : 16.01.2017). – Назва з крапа. – Дата публікації : 28.03.2014.
6. Полевина Е. В. Иллюстрация детской книги как источник и средство эстетического развития младших школьников – читателей детских библиотек / В. Е. Полевина: Дис. ... канд. пед. наук : 05.25.03. – Москва, 2003. – 235 с.
7. Сидорова А. Анатомия книжки-картинки [Электронный ресурс] // Переплет. – 2014. – № 3. – С. 26–28. URL : <http://vpereplete.org/?p=689>
8. Федіна Ю. Освітньо-виховний потенціал ілюстрації дитячої книги [Електронний ресурс] : [стаття] Юлія Федіна. – Текст. дані. –
9. Художники видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ababahalamaha.com.ua/uk/Category:Художники>

Горохолинская А.Н.

соискатель,

Одесский национальный политехнический университет

К ВОПРОСУ О СЕМАНТИКЕ ИЗОБРАЖЕНИЯ ЖИВОТНЫХ НА ПРАВОСЛАВНЫХ ИКОНАХ

Одним из важных элементов культурно-религиозного наследия прошлых веков являются иконы. Пройдя путь трансформации и адаптации к культурно-ментальным особенностям территориальных единиц, христианство на протяжении многих столетий сохранило традицию иконописания. Закономерно возникает вопрос: почему с таким упорством сохраняется иконопись, как элемент сакрально-религиозной культуры? Существует масса исторических примеров борьбы с иконами. Взять, к примеру, Константина V, ярого противника иконопочитания, получившего в народе прозвище Кавалин